

نگاه کارشناس

بایدها و نبایدهای لایحه حمایت از خانواده

اسماعیل عرب*

■ از زمان تقدیم لایحه حمایت از خانواده توسط دو قسوه قضاییه و مجریه به مجلس، تاکنون بیش از چهارسال سپری شده است. چهارسال جهت بررسی و نهایی کردن یک لایحه قانونی، زمان نسبتا طولانی و غیرمتعارفی است. در این مدت، این لایحه بارها به صحن علنی مجلس آمده و سپس هر بار به کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس اعاده شده است. آنچه در حال حاضر به صورت خاص پیرامون حقوق خانواده به عنوان قوانین جاری وجود دارد عبارت است از موادی از قانون مدنی و قانون حمایت خانواده مصوب سال ۱۳۵۲. با عنایت به سپری شدن بیش از ۳۵سال از زمان تصویب قانون حمایت خانواده و با در نظر گرفتن تحولات صورت گرفته، تجدیدنظر در قوانین و تغییر در مفاد آنها ضروری انکارناپذیر تلقی می‌شود. با این وصف این تجدیدنظر و تغییرات علی‌الاصول، نباید به‌گونه‌ای باشد که همگان به وجود قانون سابق راضی شده و از اصلاح آن پشیمان شوند. (از طلا بودن پشیمان گشتایم مرحمت فرموده ما را مس کنید!) در بررسی لوایح قانونی به‌طور عام و در بررسی لایحه حمایت از خانواده به طور خاص، باید مبانی و اصول و عرف حاکم بر جامعه مد نظر قانون گذار باشد و در تدوین و تصویب قانون، مراتب پیش گفته لحاظ شود. به دیگر سخن، لایحه قانونی حمایت از خانواده باید به صورت تخصصی و به دور از هرگونه جانبداری و اعمال نظرات سیاسی مورد بررسی قرار گیرد. در این خصوص چند نکته به ذهن نگارنده متبادر است که به اختصار به آنها اشاره می‌شود:

۱- مطابق اصل دوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به: ۱-... ۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توام با مسوولیت او در برابر خدا» بنابراین در نظر قانون اساسی، احترام به کرامت و ارزش «انسان» یکی از پایه‌های اعتدائی نظام تلقی شده و در نتیجه کرامت هر انسان فارغ از زن یا مرد مدن محترم است. ۲- طبق بند ۱۴ اصل سوم قانون اساسی، «تمامین حقوق همه جنبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضایی علاوه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون» از وظایف دولت شمرده شده است.

۳- وفق اصل دهم قانون اساسی: «از آنجا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه‌ریزی‌های مربوطه باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق اخلاقی اسلامی باشد» بنابر اصل قانونی پیش گفته، تمامی اقدامات قوای سه‌گانه اهم از قانون گذاری، اجرای قانون، رسیدگی قضایی و... در خصوص حقوق خانواده باید در راستای تسهیل در تشکیل خانواده و پاسداری از دوام خانواده باشد. بر این مبنا، به عنوان نمونه مطابق آمار منتشر شده، در تهران در هر ماه بیش از دوهزار ۵۰۰ حکم طلاق صادر می‌شود، این خبر نشان می‌دهد که هدف و مقصود قانون گذار در اصل دهم قانون اساسی تحقق نیافته است. صدور حکم طلاق با تعدادی که اعلام شده، نشان از سست شدن روابط خانوادگی و از بین رفتن یا کاسته شدن از قداست آن است. حداقل انتظار از قنون گذار و نمایندگان محترم مجلس این است که در تصویب لایحه حمایت از خانواده، مفاد اصل دهم را مدنظر داشته باشند.

۴- مطابق اصل ۲۱ قانون اساسی، دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات با رعایت موازین اسلامی تضمین کند، «زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق ملای و معنوی او» فراهم کرده و «ادگاه صالح برای حفظ کبان خانواده» ایجاد کند. روشن است که ایجاد زمینه و بستر مناسب جهت رشد شخصیت زن و احیای حقوق ملای و معنوی او با اتکا به مبانی فرهنگی، عرف و اصول و مبانی حقوقی حاکم بر جامعه تحقق می‌یابد اگر مواد قانونی به گونه‌ای باشد که شخصیت زن در اجتماع را در معرض آسیب قرار دهد یا زمینه را برای تجاوز به حقوق او فراهم کند، بدون تردید، چنین قانونی بر خلاف اصل ۲۱ قانون اساسی است. بنابراین حذف شرایط ازدواج موفق و بالاکلیف گذاشتن آن- با توجه به سابقه تاریخی موجود- یا عدم جامع‌نگری نسبت به سایر مواد لایحه (از جمله ازدواج مجدد) را نمی‌توان در راستای حفظ حقوق زنان و ارتقای شخصیت آنان قلمداد کرد. از سوی دیگر صرف ایجاد دادگاه خاص برای رسیدگی به دعوی خانواده کافی نیست، باید ساز و کار و آیین دادرسی خاص و فضات آموزش دیده نیز جهت اداره جریان دادرسی وجود داشته باشد. بسیاری از مشکلات و معضلاتی که مبنای درخواست زن یا مرد برای صدور حکم طلاق قرار می‌گیرد، مسایل اقتصادی، روانی و جنسی است. داشتن نگاه حقوقی و قضایی صرف به مسایل حقوق خانواده برای حل مشکلات کافی نیست بلکه در کنار جنبه حقوقی باید مسایل اخلاقی، روان شناسی و اقتصادی نیز در دادگاههای خانواده به صورت موثر مورد توجه قرار گیرد.

۵- و بالاخره اینکه در بررسی لایحه حمایت از خانواده، سیاست همچون آفتی است که اگر بر «حقوق» غلبه کند، بنیادی‌ترین رکن و هسته اصلی اجتماع، یعنی خانواده را با آثار سوء مواجه خواهد کرد. بررسی این لایحه در یک فضای منتق و به دور از هیاهو و با بهره‌گیری از دانش علمی حقوق (و سایر رشته‌های مرتبط) تشریح خواهد بود. در لایحه حمایت از خانواده باید سکون و ثبات و احترام متقابل و همبستگی در خانواده را تحکیم و تثبیت کرد و آراش نسبی موجود را نباید با تغییر نلیجا در قوانین برهم زد. در غیر این صورت، آنچه بر جای می‌ماند بالا رفتن

آمار طلاق، افزایش کودکان بی سرپرست و بی هویت، گریز جوانان از تشکیل خانواده و تنزل احترام و آراج زن در جامعه خواهد بود، آثاری که هم اکنون نیز در جامعه دیده می‌شود. قانون گذار، چنانکه شایسته عنوان «حمایت خانواده» است باید به وضع قانون بپردازد.

«وکیل پایه یک دادگستری

سرویس‌های مدارس به «شرق» خبر داد

ساخت دیوارهای بلند، استتار دختران در حیاط‌های مرکزی، عدم ورود نامحرمان به مدارس بخشی از اهداف طرحی است که به «شاداب‌سازی مدارس دخترانه» معرفی شده است و محرم‌سازی مدارس دخترانه جزو اولین اقدامات این طرح است. اگرچه این طرح نیز مانند بسیاری از طرح‌های وزارت آموزش و پرورش با ورود یک وزیر مطرح و با خروجش از آموزش‌وپرورش در حال خاک خوردن است، اما موافقان این طرح معتقدند با ساخت دیوارهای بلند و استتار دختران در حیاط‌های مرکزی می‌توانند شادی را به مدارس دخترانه تزریق کنند. اصلی‌ترین مدافع این طرح مدیر کل امور بانوان در زمان وزارت علی احمدی در آموزش و پرورش بود که با ورود حاج‌بابایی و انحلال دفتر امور بانوان در این وزارتخانه این طرح مانند بسیاری از طرح‌های این دفتر با مسوولانش کنار رفتند.

با این حال مسوولان سازمان نوسازی مدارس چندی پیش از در اولویت قرار گرفتن دوباره این طرح سخن به میان آوردند. سازمان نوسازی مدارس پیش از این نیز به دلیل مشخص نبودن ردیف‌های اعتباری این طرح، آن را از اولویت خارج کرده بود. مخالفان این طرح معتقدند که مهم‌تر از طرح محرم‌سازی مدارس دخترانه مدارس نا ایمن کشور است که باید اعتبارات عمرانی آموزش و پرورش خرج مقاوم‌سازی مدارس شود و از طرف دیگر دیوارهای بلند و بی‌روح و مخفی کردن دختران در حیاط‌های کوچک و مستور داخلی علاوه بر اینکه شادی‌ای به کودکان نمی‌دهد بلکه باعث دلزدگی آنها از محیط مدارس می‌شود.

در حال حاضر ۴۰ درصد مدارس کشور ناایمن هستند. تاخیر دولت در پرداخت اعتبارات قانونی آموزش و پرورش و قانون چهار هزار میلیارد تومان برای بازسازی مدارس مصوب مجلس شورای اسلامی نیز روند مقاوم‌سازی مدارس را کندتر می‌کند است.

با این وجود هنوز هم مسوولان سازمان نوسازی معتقدند طرح محرم‌سازی مدارس دخترانه باید اجرا شود. مرتضی ریسمی، رییس سازمان نوسازی و معاون

عمرانی وزارت آموزش و پرورش در گفت‌وگو با خبرنگار شرق می‌گوید: با این طرح سعی داریم آزادی عمل دانش‌آموزان دختر را همچون دانش‌آموزان پسر بالا ببریم. ما از اولویت خارج کرده بود. مخالفان این طرح معتقدند ما مهم‌تر از طرح محرم‌سازی مدارس دخترانه مدارس نا ایمن کشور است که باید اعتبارات عمرانی آموزش و پرورش خرج مقاوم‌سازی مدارس شود و از طرف دیگر دیوارهای بلند و بی‌روح و مخفی کردن دختران در حیاط‌های کوچک و مستور داخلی علاوه بر اینکه شادی‌ای به کودکان نمی‌دهد بلکه باعث دلزدگی آنها از محیط مدارس می‌شود.

در حال حاضر ۴۰ درصد مدارس کشور ناایمن هستند. تاخیر دولت در پرداخت اعتبارات قانونی آموزش و پرورش و قانون چهار هزار میلیارد تومان برای بازسازی مدارس مصوب مجلس شورای اسلامی نیز روند مقاوم‌سازی مدارس را کندتر می‌کند است.

با این وجود هنوز هم مسوولان سازمان نوسازی معتقدند طرح محرم‌سازی مدارس دخترانه باید اجرا شود. مرتضی ریسمی، رییس سازمان نوسازی و معاون

رییس سازمان نوسازی مدارس به «شرق» خبر داد

۸۰۰ میلیارد تومان هزینه محرم‌سازی مدارس دخترانه

محمدحسین نجاتی

اطراف آن کلاس‌های درس و آزمایشگاه قرار می‌گیرد، شرق می‌گوید: با این طرح سعی داریم آزادی عمل دانش‌آموزان دختر را همچون دانش‌آموزان پسر بالا ببریم. ما از اولویت خارج کرده بود. مخالفان این طرح معتقدند ما مهم‌تر از طرح محرم‌سازی مدارس با دیوارهای بلند و استتار دختران می‌شود که شادی را به مدارس تزریق کرد؟

اصولا مسایلی که در مورد محرم‌سازی مطرح می‌شود، همان فکر می‌کنند که ما می‌خواهیم ارتفاع دیوارهای مدارس را بالا ببریم در حالی که ما واقعا چنین اعتقادی نداریم، چراکه اگر قرار باشد تنها دیوارها را بلند کنیم،

شادابی به وجود نمی‌آید. ما معتقدیم با طراحی دقیق و معماری صحیح می‌توان مدارس دخترانه را به شکلی طراحی کرد که دختران دانش‌آموز همانند دانش‌آموزان پسر در مدارس آزادی عمل داشته باشند، بازی کنند و راحت باشند و معماری مدارس باید به شکلی باشد که در ارتقای وضعیت جسمی دختران مانع ایجاد نکند که وجود مدارس با «حیاط مرکزی» از این نوع معماری‌هاست. حیاط مدرسه در وسط قرار می‌گیرد و

مغایرت دستور پلیس با قانون جدید راهنمایی و رانندگی

سرویس‌های مدارس هر سه ماه باید معاینه فنی شوند

رانندگان سرویس‌های مدارس متوسطه دخترانه باید خانم باشند

تمامی سرویس‌های این مدارس اعم از شخصی و تاکسی باید هر سه ماه یکبار برای دریافت برگه معاینه فنی مراجعه کنند. بیش از ۸۵ هزار تاکسی در تهران تردد می‌کنند که به دلیل فعالیت متماد روزانه، زودتر از خودروهای دیگر مستهلک می‌شوند. آن‌گونه که رییس کمیته محیط زیست شورای شهر می‌گوید با قانون جدید راهنمایی و رانندگی شهر می‌گوید با قانون جدید راهنمایی و رانندگی تاکسی‌ها وقتی معاینه فنی می‌شوند که دیگر باید

توضیح دانشگاه پیام‌نور درباره یادداشت عباسپور

در پی انتشار یادداشتی به قلم رییس کمیسیون آموزش مجلس در روزنامه «شرق» در تاریخ ۲۱ شهریور دانشگاه پیام نور در پاسخی به آقای عباسپور نوشته است.

۱- توسعه کمی دانشگاه پیام‌نور در سال‌های اخیر محدود شده، آنچنان که تعداد مراکز و واحدها در سه سال اخیر تقریبا ثابت بوده است.

۲- افزایش سطح فعالیت‌های کیفی دانشگاه در قالب شاخص‌های مختلف مانند نسبت استاد به دانشجو، دسترسی به شبکه اطلاع‌رسانی، اتوماسیون‌شدن فرآیندهای آموزشی و اداری، برنامه‌ریزی برای توسعه رشته‌های مجازی، ایجاد فضاهای کالبدی آموزشی و کمک‌آموزشی در مقیاس وسیع، اصلاح هرم هیات علمی، برنامه‌ریزی برای به روز شدن محتواهای آموزشی، توسعه تحصیلات تکمیلی، بومی‌گرینی، اصلاح و ارتقای سطح فرآیندهای آزمون هماهنگ پایان ترم و بسیاری شاخص‌های دیگر مورد توجه بوده و کارنامه قابل قبولی را دانشگاه می‌تواند ارایه نماید.

۳- توسعه دانشگاه پیام‌نور در ابعاد کمی و کیفی در حالی بوده است که کمترین فشارها و تحمیل‌ها را به لحاظ مالی برای دولت داشته و عمدتا از طریق شهریه‌های دانشجویی که این شهریه‌ها نیز در مقایسه با همه دانشگاه‌های دیگر بسیار اندک است، افتاد افتاده است.

جامعه

پنجشنبه ۲۴ شهریور ۱۳۹۰ • ۱۱

خبر

حذف دروس حرفه و فن و پرورشی از دوره راهنمایی

■ خبرآنلاین: آموزش‌وپرورش قصد کرده است روزهای پنجشنبه مدارس راهنمایی را تعطیل کند. تصمیمی که به کاهش سه‌ساعته آموزش می‌انجامد و با توجه به حجم بالای کتاب‌های درسی این مقطع، غیرممکن است. وزیر آموزش‌وپرورش پیش از این گفته بود، حجم کتاب‌های درسی برای کاهش ساعت آموزشی کم می‌شوند. اما ابراهیم سحرخیز، معاون راهنمایی و متوسطه آموزش و پرورش می‌گوید: امسال تعطیلی پنجشنبه‌ها برای مقطع راهنمایی، به اختیار مدیر مدرسه است و به همین دلیل امسال از حجم کتب درسی راهنمایی‌ها کم نمی‌شود. او گفت: دروسی مانند حرفه و فن، پرورشی و آمادگی دفاعی به شکل سیال، تجمعی و در قالب برگزاری اردو و در کارگاه‌های مختلف اجرا می‌شود تا از ساعت دروس اصلی کاسته نشود.

۷۱/۷ سال سن امید به زندگی در ایران

■ سلامت نیوز: مجمع جهانی اقتصاد در تازه‌ترین گزارش خود سن امید به زندگی را در ایران ۷۱/۷ سال اعلام کرد. با این میزان سن امید به زندگی، ایران در بین ۱۴۲ کشور جهان به طور مشترک با گرجستان در رده ۸۶ قرار گرفت. در ده‌بندی قبلی مجمع جهانی اقتصاد، سن امید به زندگی در ایران ۷۱/۴ سال اعلام شده بود. ژاپن با سن امید به زندگی ۸۲/۹ سال در صدر قرار گرفته و هنگ کنگ و سوئیس نیز دوم و سوم شدند. استرالیا، اسپانیا، ایسلند، ایتالیا، سوئد و سنگاپور در رده‌های بعدی قرار دارند. در پایین این ده‌بندی نیز دو کشور آفریقایی لسوتو و زیمبابوه با سن امید به زندگی ۴۵/۴ سال قرار گرفتند. در بین کشورهای منطقه خاورمیانه، ایران تنها بالاتر از مصر با سن امید به زندگی ۷۱/۳ قرار گرفت. ترکیه نیز با سن امید به زندگی ۷۲/۱ سال یک رده بالاتر از ایران جای گرفت. ایران در این ده‌بندی بالاتر از کشورهایی مانند مراکش، اندونزی، اکراین، تایلند، روسیه و هند قرار گرفت.

مدیر عامل شرکت بهره‌برداری مترو تهران: دولت امسال یک ریال یارانه برای مترو نداده است

■ فارس: مدیر عامل شرکت بهره‌برداری مترو تهران و حومه با بیان اینکه دولت سهم یارانه بلیت مترو را پرداخت نکرده است، گفت: دولت باید از ابتدای سال تاکنون بالغ بر ۴۰ میلیارد تومان یارانه پرداخت می‌کرد که رقمی داده نشده است. علی‌محمد قلی‌ها با بیان اینکه از ابتدای سال تاکنون ریالی یارانه بلیت مترو از سوی دولت پرداخت نشده است، گفت: نمی‌توانیم هیچ کار تعمیراتی انجام دهیم چراکه پول نداریم و در صورتی که پول پرداخت شود، بخشی از مشکلات برطرف خواهد شد. وی ادامه داد: دولت سهم خود را پرداخت نکرده است و باید از ابتدای سال تاکنون بالغ بر ۴۰ میلیارد تومان یارانه پرداخت می‌کردند که رقمی پرداخت نشده است. قلی‌ها با تاکید بر این موضوع که رازینی برای دریافت این یارانه صورت گرفته است، گفت: هر روز پیگیر هستیم اما هنوز پولی پرداخت نشده است.

خبرگزاری فارس: احتمال ریاست فرهاد رهبر بر دانشگاه آزاد قوت گرفت

■ شرق: خبرگزاری فارس روز گذشته در خبری مدعی شد احتمال ریاست فرهاد رهبر بر دانشگاه آزاد قوت گرفت. در این خبر آمده است فرهاد رهبر، رییس دانشگاه تهران یکی از جدی‌ترین گزینه‌های هیات امنای دانشگاه آزاد برای ریاست ریاست این دانشگاه است. بر این اساس، غلامعلی افروز گزینه احتمالی ریاست دانشگاه تهران پس از پایان یافتن ریاست رهبر بر این دانشگاه خواهد بود. همچنین فرهاد دانشجو نیز تاکنون به عنوان دیگر گزینه هیات امنای برای جایگزینی عبدالله جاسبی مطرح بوده است. پیش از این، اعضای شورای انقلاب فرهنگی مقرر کردند که وزیر علوم با تشکیل جلسه هیات امنای دانشگاه آزاد رییس پیشنهادی دانشگاه آزاد را به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی کند. در همین حال او‌اخر روز گذشته معاون پارلمانی دانشگاه آزاد به برخی اظهارات اخیر درخصوص دانشگاه آزاد اسلامی پاسخ داد. کریم زارع به برخی افراد مسوول در نهادهای خارج از مجموعه دانشگاه آزاد اسلامی و رسانه‌ها توصیه کرد:از قضاوت‌های شتابزده و احساسی و ابراز عرایق جناحی خود درباره دانشگاه آزاد اسلامی بپرهیزند. وی افزود: هر گونه تصمیم‌گیری در مورد دانشگاه آزاد اسلامی تابع نظر و مصوبات ارگان دانشگاه و مراجع قانونی است.

تنها ۱۰ درصد دانش‌آموزان با سرویس به مدرسه می‌روند

■ ایسنا: رییس سازمان آموزش و پرورش شهر تهران با اشاره به اینکه یک میلیون و یکصد هزار دانش‌آموز در ۱۹ منطقه تهران داریم، گفت: متأسفانه تنها یکصد هزار دانش‌آموز با ۱۰ درصد آنها با سرویس‌های مدارس جابه‌جا می‌شوند. بزدی‌خواه در شامیه جلسه آموزشی توجهی رانندگان سرویس مدارس با اشاره به اینکه هفت میلیون دانش‌آموز در کشور کارت همیار پلیس گرفتند، گفت: با توجه به اینکه نرخ امید به زندگی در کشور بین ۷۲ تا ۷۵ سال است، به این ترتیب دانش‌آموزان ما قرار است حداقل نیم قرن دیگر زندگی کنند. بنابراین آموزش آنها خصوصا در مسایل ترفیقای می‌تواند موجب ارتقای فرهنگ رانندگی نسل آینده شود.